

**UCHWAŁA Nr XXXIII/195/2014
Rady Gminy Potok Wielki
z dnia 21 sierpnia 2014 r.**

w sprawie zatwierdzenia zmiany „ Planu Odnowy Miejscowości Potok Wielki na lata 2012 – 2020 „

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) oraz § 10 ust. 2 pkt 2 lit. c) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „ Odnowa i rozwój wsi „ objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 „ (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 501, z późn. zm.) uwzględniając Uchwałę Zebrania Wiejskiego miejscowości Potok Wielki z dnia 13 sierpnia 2014 r., Rada Gminy Potok Wielki uchwala co następuje :

§ 1.

Zatwierdzić zmiany w „Planie Odnowy Miejscowości Potok Wielki na lata 2012 – 2020„ zawarte w Załączniku do Uchwały Nr XVIII/95/2012 Rady Gminy Potok Wielki z dnia 27 lipca 2012 r. w sprawie przyjęcia „ Planu Odnowy Miejscowości Potok Wielki na lata 2012 - 2020 w treści zgodnej z Załącznikiem Nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2.

Uwzględniając zmiany wprowadzone Załącznikiem Nr 1 do niniejszej Uchwały uchwala się tekst jednolity „Planu Odnowy Miejscowości Potok Wielki na lata 2014 – 2021 „ w treści zgodnej z Załącznikiem Nr 2 do niniejszej Uchwały.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Gminy
Potok Wielki**

Dariusz Wojciechowski

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXXIII/195/2014
Rady Gminy Potok Wielki
Z dnia 21 sierpnia 2014 r.

W Załączniku Nr 1 do Uchwały Nr XVIII/95/2012 Rady Gminy Potok Wielki z dnia 27 lipca 2012 r. wprowadza się następujące zmiany :

§ 1.

Strona tytułowa Załącznika Nr 1 otrzymuje brzmienie :

**Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr XXXIII/195/2014
Rady Gminy Potok Wielki
z dnia 21 sierpnia 2014 roku.**

**PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI
POTOK WIELKI
na lata
2014-2021**

Gmina Potok Wielki

§ 2.

W punkcie 1. **Wstęp** cyfry „ 2012-2020 „ zastępuje się cyframi „ 2014-2021”

§ 3.

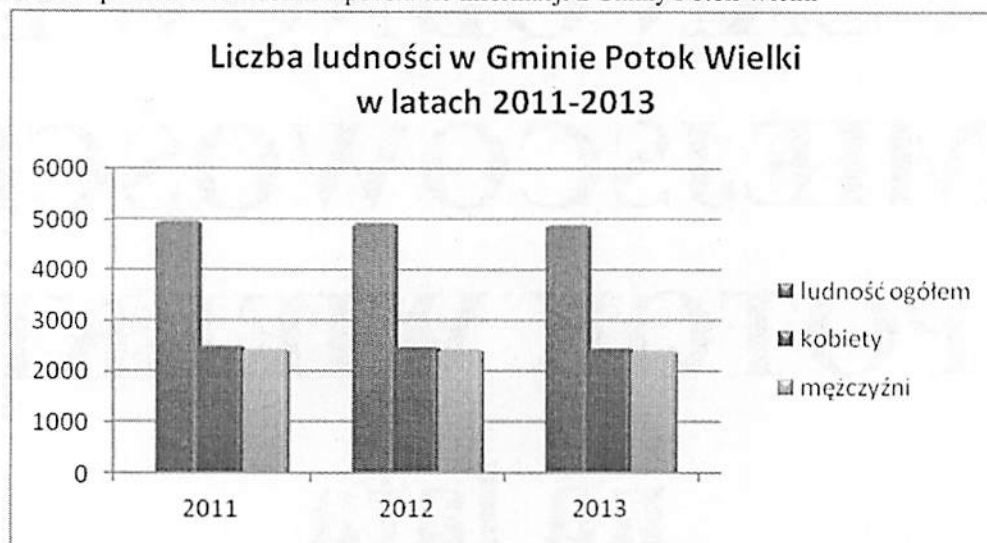
Punkt 2. Ogólna charakterystyka miejscowości otrzymuje brzmienie:

„Potok Wielki – duża wieś gminna licząca 647 osób, w tym 322 kobiet i 325 mężczyzn. Stanowi to nieco ponad 13% ogólnej liczby ludności zamieszkującej obszar Gminy Potok Wielki.

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Potok Wielki

Lata	ludność ogółem	Kobiety	mężczyźni
2011	4984	2523	2461
2012	4955	2503	2452
2013	4913	2479	2434

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Gminy Potok Wielki

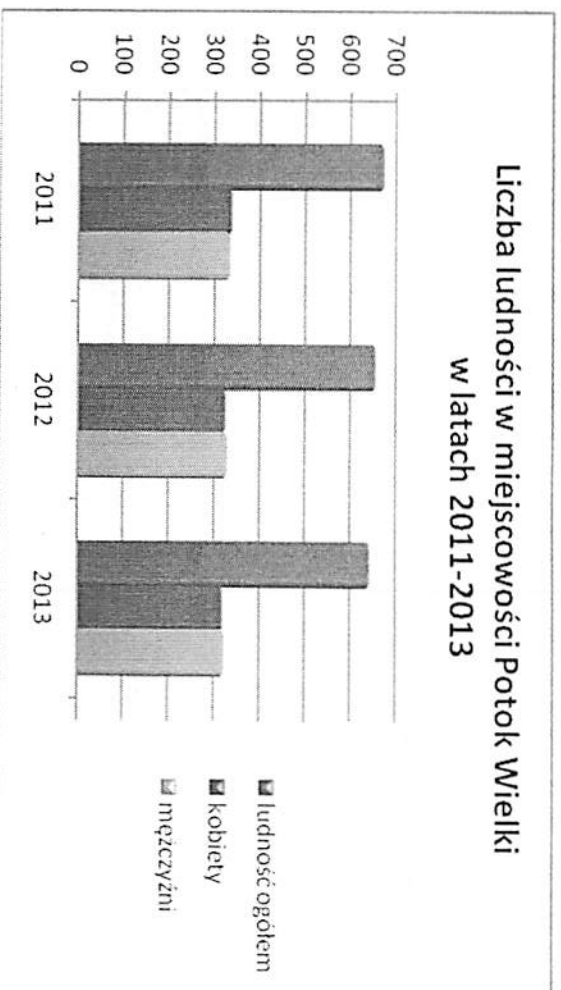
Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Gminy Potok Wielki

Tabela 2. Liczba ludności w miejscowości Potok Wielki

Lata	ludność ogółem	kobiety	mężczyźni
2011	677	341	336
2012	659	328	331
2013	647	322	325

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Gminy Potok Wielki

Liczba ludności w miejscowości Potok Wielki w latach 2011-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Gminy Potok Wielki

Najwięcej ludności tej wsi zamieszkuje przy drodze powiatowej. Część mieszkańców zamieszkuje w przysiółkach tzw. polach.
Mapa 1. Położenie miejscowości Potok Wielki

Miejscowość Potok Wielki na tle gminy

0 1 2 4 6 km

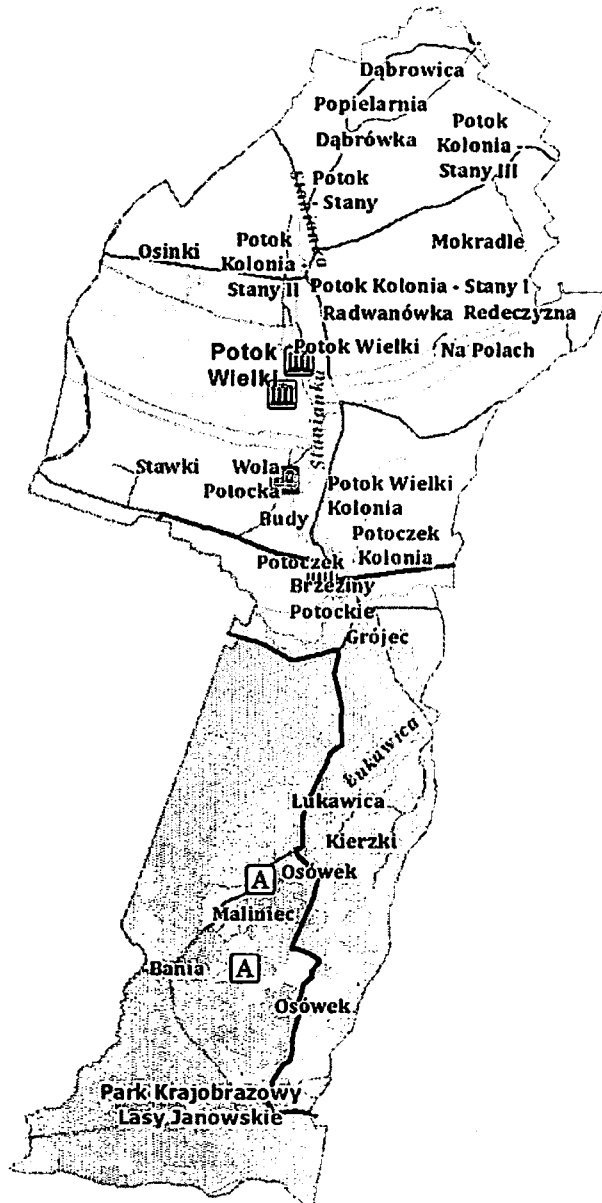
1:100 000

Infrastruktura turystyczna

- Zabytki kultury
- Gospodarstwa agroturystyczne
- Placówki kulturalne
- Szlaki rowerowe
- Park Krajobrazowy Lasy Janowskie
- Granice sołectwa Potok Wielki

Infrastruktura transportowa

- Drogi wojewódzkie
- Drogi powiatowe
- Drogi gminne i pozostałe
- Linia kolejowa

Źródło: Opracowanie udostępnione przez GIS-EXPERT Sp. z o.o.

Problemem gospodarczym i społecznym w miejscowości jest wysoki poziom bezrobocia. Zjawisko to ma ujemny wpływ na rozwój społeczny i ekonomiczny miejscowości.

Na terenie wsi działają instytucje o charakterze publicznym: Urząd Gminy, Zespół Szkół w Potoku Wielkim (szkoła podstawowa i gimnazjum), apteka, bank spółdzielczy, poczta, Gminny Ośrodek Kultury oraz Niepubliczny

Stomatologiczny Zakład Opieki Zdrowotnej i Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

Dzisiejszy Potok Wielki to malowniczo położona miejscowość o powierzchni 792 ha, której dużą część stanowią użytki rolne. Uwagę przyciąga najstarszy i najcenniejszy zabytek w gminie, a także w powiecie janowskim, jakim jest pochodzący z ostatniego ćwierćwiecza XV wieku kościół św. Mikołaja Biskupa. Skąpe wiadomości historyczne, brak badań architektoniczno - archeologicznych i zmiany poczynione w ciągu kolejnych stuleci nie pozwalają sprecyzować dokładnego czasu i okoliczności jego budowy. Jak stwierdza Słownik Geograficzny: *obecny kościół murowany miał według tradycji powstać z przerobionego zamku a prawdopodobnie zabudowany był umyślnie tak, by służyć za warownię dla ludności. Wzniesiony z ciosowego kamienia, ma okna z jednej strony, drugą zaś boczną ścianę ślepą: szerokość kościoła niezwykła w stosunku do wysokości. Front i dzwonnica zaopatrzone w blanki.* Budowla składa się z prostokątnej szerokiej nawy oraz węższego i niższego prezbiterium z przyległą zakrystią oraz przedsionkami przy wejściu głównym. Świadectwem średniowiecznego rodowodu budowli są gotyckie, kamienne portale o „długoszowym” wykroju, zdobione profilowaniami i laskowaniami: główny i drugi, pomiędzy prezbiterium a zakrystią, gdzie zachowały się żelazne drzwi odbite płaskownikiem w skośną kratę, zdobione rozetkami i herbem Abdank. Według tradycji pochodzą one z zamku Cyranów dzierżawiących okoliczne dobra w XV i XVI wieku. Obszerne, jasno oświetlone wnętrze, nakryte stropem, z ostrołukową tęczą zdołało nowsze wyposażenie powstałe w trakcie remontu świątyni (XIX/XX w.). Plac kościelny zdoła trójdzielna dzwonnica z trzema arkadami pochodząca z przełomu XVIII i XIV wieku.

Za kościołem stoi drewniana wikarówka z lat 20. XX wieku, natomiast po drugiej stronie, plebania z ok. 1900 roku.

Szczególnym miejscem jest położony na stoku wzniesienia cmentarz, gdzie pośród nowych pomników stoją liczne, stare nagrobki. „

§ 4.

Punkt 5. Strategiczne kierunki rozwoju miejscowości , Podpunkt Horyzont czasowy realizacji Planu Odnowy otrzymuje brzmienie:

Plan Odnowy obejmuje cele i priorytety, których realizacja wykracza poza obecnie obowiązującą perspektywę finansową Unii Europejskiej (tj. do roku 2013) i obejmuje okres do roku 2021. Dodatkowo Plan Odnowy Miejscowości zawiera inwestycje planowane do realizacji, na co najmniej 7 lat. Niniejszy dokument jest dokumentem średniookresowym i obejmuje lata 2014-2021.

§ 5.

Punkt 6. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć otrzymuje brzmienie :

Plan Odnowy miejscowości Potok Wielki obejmuje szereg zadań, których realizacja warunkuje właściwe ukształtowanie centrum Potoka Wielkiego oraz zapewni ochronę wartości regionalnych, przyczyni się do odnowy zasobów zabytkowych, wartości historycznych i kulturalnych.

Dla harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego wsi Potok Wielki istnieje potrzeba stworzenia ukształtowanego i prężnego centrum, jako miejsca aktywizacji potrzeb kulturalnych i społecznych w skali wsi i gminy.

Tabela 3. Harmonogram realizacji najważniejszych inwestycji planowanych w ramach Planu Odnowy

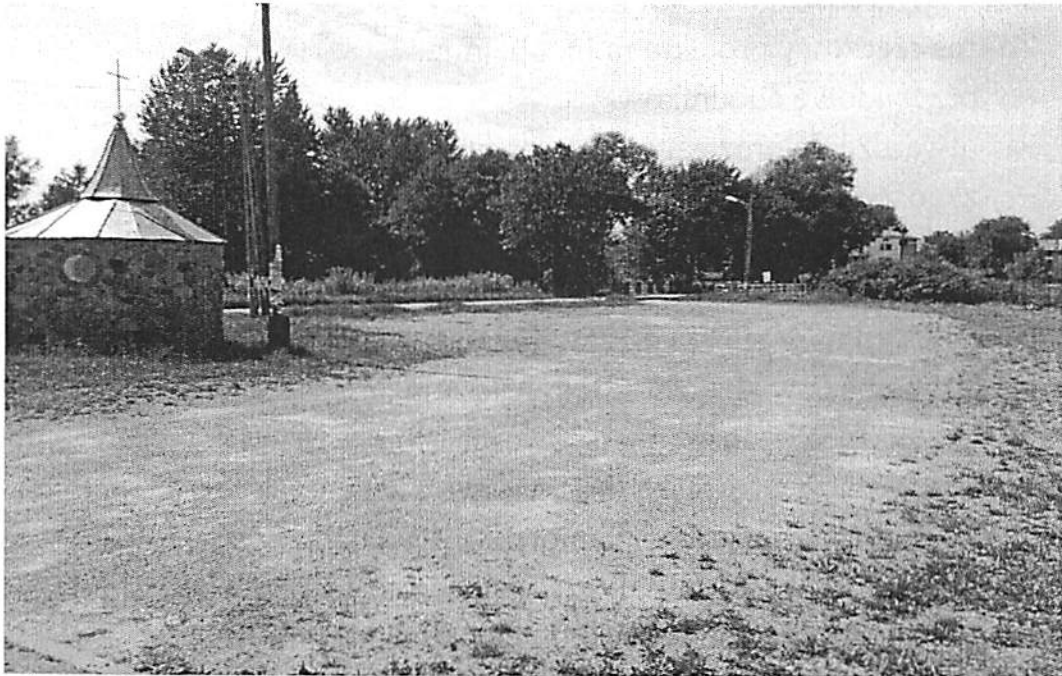
Nazwa zadania										Kwota
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Kształtowanie atrakcyjnej przestrzeni centrum miejscowości Potok Wielki – poprzez zagospodarowanie placu i zieleni										250 000 zł
Remont i doposażenie „Gminnego Ośrodka Kultury” w Potoku Wielkim										300 000 zł
Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Potoku Wielkim										2 000 000 zł
Zagospodarowanie terenów po Gminnej Spółdzielni w Potoku Wielkim										2 000 000 zł
Odbudowa infrastruktury komunikacyjnej w kierunku cmentarza parafialnego (od strony wysypiska śmieci oraz od strony miejscowości Potok-Stany Kolonia										700 000 zł
Budowa centrum sportowo-rekreacyjnego w Potoku Wielkim										3 000 000 zł
Budowa placu zabaw przy Zespole Szkół w Potoku Wielkim										100 000 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Miejscowość Potok Wielki ma duże znaczenie w życiu kulturalnym i gospodarczym gminy. Jest to miejsce, gdzie tradycja styka się ze współczesnymi potrzebami i oczekiwaniami społeczności wiejskiej.

Wśród inwestycji planowanych do realizacji w latach 2014-2021 kluczową dla gminy Potok Wielki jest operacja pn. „Kształtowanie atrakcyjnej przestrzeni centrum miejscowości Potok Wielki – poprzez zagospodarowanie placu i zieleni”. Jej celem jest kształtowanie przestrzeni centrum miejscowości Potok Wielki aby zaspokoić potrzeby mieszkańców. Ponadto plac będzie miał wpływ na podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości i jakości życia jej mieszkańców. Niewątpliwie plac służyć będzie nawiązywaniu kontaktów społecznych jako miejsce organizacji uroczystości gminnych i kościelnych oraz festynów.

Zdjęcie 1: Teren zaplanowany do remontu

Źródło: Marian Ślusarz Gmina Potok Wielki

Zdjęcie 2: Teren zaplanowany do remontu

Źródło: Marian Ślusarz Gmina Potok Wielki

Zakres rzeczowy projektu m.in. obejmuje:

- przebudowę chodników,
- utwardzenie oraz zagospodarowanie placu,
- zagospodarowanie terenu przy rzece Stanianka,
- zagospodarowanie zieleni,

Całkowity koszt realizacji ww. zadania wyniesie ok. 250 000 zł. Projekt realizowany będzie w latach 2014-2015. Dzięki tej inwestycji powstanie miejsce, gdzie społeczność miejscowości Potok Wielki będzie mogła się spotykać. Realizacja inwestycji poprawi wizerunek wsi podniesie jej atrakcyjność i bezpieczeństwo. Wzmocni też poczucie wspólnoty i tożsamości społeczności wiejskiej. Wzrośnie atrakcyjność turystyczna wsi Potok Wielki i innych okolicznych miejscowości. Podjęte działania przyczynią się również do podniesienia standardu życia, pracy i wypoczynku na wsi.

Ponadto w ramach Planu zaplanowano realizację następujących inwestycji:

- remont i doposażenie „Gminnego Ośrodka Kultury”,
- budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Potoku Wielkim,
- zagospodarowanie terenów po Gminnej Spółdzielni,
- odbudowa infrastruktury komunikacyjnej w kierunku cmentarza parafialnego (od strony wysypiska śmieci oraz od strony miejscowości

- Potok-Stany Kolonia),
- budowa centrum sportowo-rekreacyjnego w Potoku Wielkim,
- budowa placu zabaw przy Zespole Szkół w Potoku Wielkim,
- budowa chodników przy drodze gminnej Wola Potocka – Potok Wielki – Potok Stany,
- budowa infrastruktury turystycznej (oznakowanie tras).
- utworzenie ścieżki dydaktyczno-historycznej na trasie do Zespołu Szkół w Potoku Wielkim – Kościół wp. Mikołaja – Gminny Ośrodek Kultury,
- rewitalizację drogi gminnej nr 108711L Potok Wielki – Potok II – Osinki poprzez odtworzenie urządzeń odwadniających,
- remont chodnika przy drodze powiatowej Trzydnik-Potoczek,
- rekultywacja wysypiska śmieci.

§ 6.

Punkt 7. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców otrzymuje brzmienie :

„Miejscem o istotnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców są budynki po Gminnej Spółdzielni w miejscowości Potok Wielki oraz tereny w ich otoczeniu. Miejscem wyjątkowym dla mieszkańców są tereny wokół Gminnego Ośrodka Kultury. Zagospodarowanie placu i wykonanie zieleni oraz zagospodarowanie terenu przy rzece – to inwestycja (projekt pt. *Kształtowanie atrakcyjnej przestrzeni centrum miejscowości Potok Wielki – poprzez zagospodarowanie placu i zieleni*), która wpłynie na atrakcyjność tych terenów oraz przyczynią się do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej. Estetyka terenu i komfort mieszkańców zostanie podniesiony dzięki zagospodarowaniu zieleni.

Obiekty szkolne na terenie miejscowości to Zespół Szkół (szkoła podstawowa i gimnazjum), które ze względu na charakter i funkcje, jakie pełnią mają również szczególne znaczenie dla rozwoju miejscowości Potok Wielki i jakości życia jego mieszkańców. „

Przewodniczący Rady Gminy
Potok Wielki

Dariusz Wojciechowski

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr XXXIII/195/2014
Rady Gminy Potok Wielki
z dnia 21 sierpnia 2014 roku.

**PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI
POTOK WIELKI
na lata
2014-2021**

Gmina Potok Wielki

Spis treści:

- Wstęp
- Ogólna charakterystyka miejscowości
- Inwentaryzacja zasobów
- Ocena mocnych i słabych stron miejscowości
- Strategiczne kierunki rozwoju miejscowości
- Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć
- Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

1. Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Potok Wielki jest kompleksowym dokumentem określającym kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości na lata 2014 – 2021.

Dokument został przygotowany na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, Plan Rozwoju Lokalnego Gminy, Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Potok Wielki i jest zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

Plan Odnowy Miejscowości Potok Wielki przedstawia aktualną sytuację gospodarczą i społeczną miejscowości Potok Wielki, ukazując dobre i słabe strony jej rozwoju. Formułuje cele, zawiera opis strategii zmierzającej do ich osiągnięcia. Wskazuje również możliwości i kierunki uzyskania środków zewnętrznych oraz stopień wykorzystania własnego budżetu Gminy.

Przygotowanie Planu Odnowy Miejscowości Potok Wielki poprzedziły konsultacje społeczne i wnioski spływające od mieszkańców tego sołectwa.

Projekt Planu Odnowy Miejscowości był tematem obrad Rady Gminy, która po analizie zatwierdziła Plan w prezentowanym kształcie.

Plan Odnowy Miejscowości będzie służył, jako wyznacznik działań mieszkańców i gminy dla rozwoju wspólnoty lokalnej przy wykorzystaniu środków własnych i funduszy zewnętrznych.

2. Ogólna charakterystyka miejscowości

Potok Wielki – duża wieś gminna licząca 647 osób, w tym 322 kobiet i 325 mężczyzn. Stanowi to nieco ponad 13% ogólnej liczby ludności zamieszkującej obszar Gminy Potok Wielki.

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Potok Wielki

Lata	ludność ogółem	kobiety	mężczyźni
2011	4984	2523	2461
2012	4955	2503	2452
2013	4913	2479	2434

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Gminy Potok Wielki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Gminy Potok Wielki

Tabela 2. Liczba ludności w miejscowości Potok Wielki

Lata	ludność ogółem	kobiety	mężczyźni
2011	677	341	336
2012	659	328	331
2013	647	322	325

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Gminy Potok Wielki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Gminy Potok Wielki

Najwięcej ludności tej wsi zamieszkuje przy drodze powiatowej. Część mieszkańców zamieszkuje w przysiółkach tzw. polach.

Mapa 1. Położenie miejscowości Potok Wielki

Miejscowość Potok Wielki na tle gminy

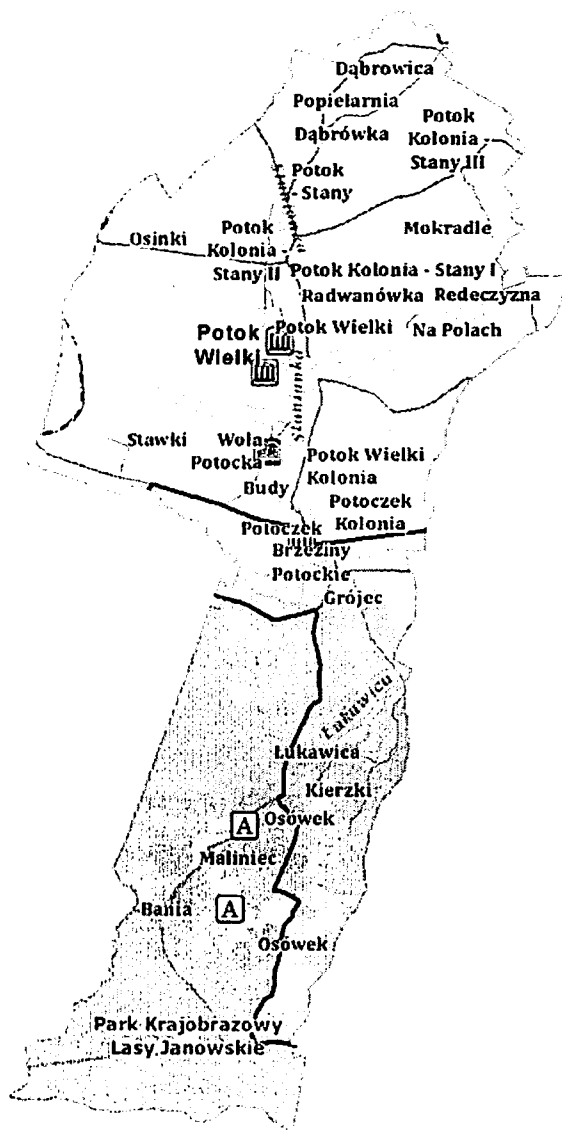
1:100 000

Infrastruktura turystyczna

- Zabytki kultury
- Gospodarstwa agroturystyczne
- Placówki kulturalne
- Szlaki rowerowe
- Park Krajobrazowy Lasy Janowskie
- Granice sołectwa Potok Wielki

Infrastruktura transportowa

- Drogi wojewódzkie
- Drogi powiatowe
- Drogi gminne i pozostałe
- Linia kolejowa

Źródło:

Opracowanie udostępnione przez GIS-EXPERT Sp. z o.o.

Problemem gospodarczym i społecznym w miejscowości jest wysoki poziom bezrobocia. Zjawisko to ma ujemny wpływ na rozwój społeczny i ekonomiczny miejscowości.

Na terenie wsi działają instytucje o charakterze publicznym: Urząd Gminy, Zespół Szkół w Potoku Wielkim (szkoła podstawowa i gimnazjum), apteka, bank

spółdzielczy, poczta, Gminny Ośrodek Kultury oraz niepublicznym: Niepubliczny Stomatologiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

Dzisiejszy Potok Wielki to malowniczo położona miejscowość o powierzchni 792 ha, której dużą część stanowią użytki rolne. Uwagę przyciąga najstarszy i najcenniejszy zabytek w gminie, a także w powiecie janowskim, jakim jest pochodzący z ostatniego ćwierćwiecza XV wieku kościół św. Mikołaja Biskupa. Skąpe wiadomości historyczne, brak badań architektoniczno - archeologicznych i zmiany poczynione w ciągu kolejnych stuleci nie pozwalają sprecyzować dokładnego czasu i okoliczności jego budowy. Jak stwierdza Słownik Geograficzny: *obecny kościół murowany miał według tradycji powstać z przerobionego zamku a prawdopodobnie zabudowany był umyślnie tak, by służyć za warownię dla ludności. Wzniesiony z ciosowego kamienia, ma okna z jednej strony, drugą zaś boczną ścianę ślepą: szerokość kościoła niezwykła w stosunku do wysokości. Front i dzwonnica zaopatrzone w blanki.* Budowla składa się z prostokątnej szerokiej nawy oraz węższego i niższego prezbiterium z przyległą zakrystią oraz przedsionkami przy wejściu głównym. Świadectwem średniowiecznego rodowodu budowli są gotyckie, kamienne portale o „długoszowym” wykroju, zdobione profilowaniami i laskowaniami: główny i drugi, pomiędzy prezbiterium a zakrystią, gdzie zachowały się żelazne drzwi odbite płaskownikiem w skośną kratę, zdobione rozetkami i herbem Abdank. Według tradycji pochodzą one z zamku Cyranów dzierżawiących okoliczne dobra w XV i XVI wieku. Obszerne, jasno oświetlone wnętrze, nakryte stropem, z ostrołukową tęczą zdołało nowsze wyposażenie powstałe w trakcie remontu świątyni (XIX/XX w.). Plac kościelny zdoła trójdzielna dzwonnica z trzema arkadami pochodząca z przełomu XVIII i XIV wieku.

Za kościołem stoi drewniana wikarówka z lat 20. XX wieku, natomiast po drugiej stronie, plebania z ok. 1900 roku.

Szczególnym miejscem jest położony na stoku wzniesienia cmentarz, gdzie wśród nowych pomników stoją liczne, stare nagrobki.

Historia

Potok Wielki należy, bez wątplenia, do najstarszych osad regionu. Pierwsza wzmianka o tej wsi znajduje się wykazie tzw. świętopietrza z 1326 roku, wymienia ją także Jan Długosz w „Librer Beneficjorum”. Niestety, nie zachował się żaden dokument umożliwiający ustalenie dokładnej daty lokacji osady. Według „Słownika Geograficznego królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich”, w XV wieku istniał w Potoku drewniany kościół, a wieś wchodziła w skład dóbr Gryfitów, władających znacznymi obszarami Ziemi Sandomierskiej. Dane te przytoczono za Długoszem. Ale F. M. Sobieszczański podaje w opisie Potoka, że kościół wzniesiony został w 1372 roku przez właścicieli zamku stojącego na wzgórzu, nieopodal Łysakowa (kilka kilometrów od Potoka). Żadne źródła historyczne nie wymieniają tej tajemniczej budowli, jednak jeszcze w XIX wieku widoczne były podobno jej ruiny.

Właściciele Potoka mieli tu folwark i karczmę. Rejestr poborowy powiatu urzędowskiego wymienia nazwiska bogatszych kmienci, płacących dziesięcinę miejscowemu proboszczowi. Są wśród nich Andrzej Chamiec, oprócz pola posiadał także młyn.

Dość rozległa była parafia potocka. Należały do niej: Trzydnik, Rzeczyca, Łychów, Stojeszyn, Węglin, Blinów a więc wsie znacznie od siebie odległe. Okolice Potoka pokryte były wówczas lasami, na ich obrzeżach powstały niewielkie osady, których mieszkańcy trudnili się bartnictwem, hodowlą, rzemiosłem bazującym na surowcu drzewnym i rudzie darniowej.

W XVII wieku nastąpił podział dóbr potockich. Łysaków, Potoczek, Stawki znalazły się w posiadaniu Karskich, Potok Stany należał kolejno do Potockich, Trzczańskich i Sołtyków. Prawdopodobnie wieś ucierpiała podczas „potopu” szwedzkiego, nie tyle w wyniku prowadzonych działań wojennych, co wskutek gwałtów i rabunków żołnierzy szwedzkich. Pod Potokiem znajdował się wojskowy obóz szwedzki, po którym przetrwała nazwa „wały szwedzkie”.

Zmieniali się właściciele Potoka, wieś szybko się rozwijała, zyskując coraz większe znaczenie gospodarcze w regionie. Część dochodów z tej wsi, jak również z Potoczka pobierana była na utrzymanie Akademii Zamojskiej. Właściciele nie zawsze wywiązywali się z tych powinności. W połowie XVII wieku dziedzic Potoka – Witkowski, popadł względem Akademii w długi i uczelnia ta nie mogła się doczekać ich spłaty, samowolnie przejęła dobra potockie. Kiedy Witkowski zmarł, prawni opiekunowie osieroconych córek wnieśli sprawę o zwrot majątku do trybunału w Lublinie. W 1670 roku zjechał do Potoka rektor Akademii Zamojskiej Bazyli Rudomicz, pragnąc doprowadzić do polubownego załatwienia sprawy. Wcześniej, w 1659 roku Rudomicz wizytował także Potoczek. Do ugody nie doszło i 1671 roku Trybunał nakazał oddać majątek w Potoku spadkobiercom Witkowskiego. Opiekunowie córek zapłacili natomiast zaległe i bieżące odsetki od kwoty długu oraz zobowiązali się spłacić sam dług.

Wokół Potoka powstawały i rozwijały się kolejne wsie. W XVIII wieku Józef Sołtyk, kasztelan zawichojski założył w puszczy osadę leśną Świdry. Jej mieszkańcy zatrudnieni byli przy pilnowaniu lasu i obsłudze wielkich polowań, często w tej okolicy organizowanych.

W latach 80 XIX wieku Potok Wielki składał się z kilku wsi i oddzielnych folwarków, tworzyły one jedną, rozległą osadę liczącą ok. 5 tyś. mieszkańców. Parcelacja części dóbr potockich spowodowała napływ osadników niemieckich i polskich z Galicji. Kolonia niemiecka była na tyle liczna, że posiadała własną szkołę. Granica zaborów podzieliła bardzo rozległą parafię potocką. Poza Królestwem, na obszarze Galicji znalazła się wieś Rzeczyca Kościelna. W parafii znajdowały się miejscowości, obecnie należące do trzech różnych powiatów (kraśnickiego, janowskiego oraz stalowowolskiego).

W oparciu o miejscowe złoża łąw krakowieckich zakładano u schyłku XIX wieku cegielnie, powstało też kilka tartaków, młynów, wytwórni gontów, smoły i węgla drzewnego. Załączkami przemysłu były: niewielka fabryka krochmalu, zatrudniająca blisko 20 robotników oraz zakład produkujący wapno w ślad za Przanowskimi poszli także inni właściciele ziemscy oraz chłopcy zakładając stawy rybne.

Wojna i okupacja wyniszczyły materialnie gminę Potok Wielki, pochłonęły wiele ofiar. Następne lata to, z jednej strony, odbudowa spalonych wsi, tworzenie zrębów nowego życia, z drugiej zaś represje władz komunistycznych wobec byłych żołnierzy ruchu oporu. Dopiero w 1956 r., w wyniku politycznej "odwilży", do domów wrócili z więzień, odsiadujący wyroki za przeciwstawianie się "władzy ludowej" członkowie podziemia antykomunistycznego.

Gmina powoli zmieniała swój wygląd. Powstała Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska", ożywiła się działalność OSP, zaczęto wznosić nowe remizy, świetlice wiejskie, szkoły, budowano asfaltowe drogi, zakończono elektryfikację wszystkich wsi. Po niesławnym epizodzie z kolektywizacją rolnictwa, poprawiła się sytuacja materialna ludności wiejskiej. Zakłady przemysłowe Janowa przyjęły nadwyżki siły roboczej - zarobki z pracy w fabrykach - wykorzystywano do modernizacji gospodarstw, budowy wygodnych, nowoczesnych domów mieszkalnych.

3. Inwentaryzacja zasobów

Analizę zasobów miejscowości należy rozpatrywać w wymiarze szerszym, z uwzględnieniem uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych całej gminy. Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju gminy Potok Wielki wynikają z obecnej sytuacji w sferze zaspokojenia potrzeb społecznych, gospodarki lokalnej, ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną i finansowej współpracy gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Uwarunkowania te można analizować w kategoriach silnych i słabych stron. Analizą potencjału i barier rozwojowych gminy należy również objąć uwarunkowania zewnętrzne określające potencjalne szanse i zagrożenia rozwoju gminy.

Istotą starań władz gminy Potok Wielki jest podniesienie standardu życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz podniesienie rangi gminy w zakresie usług turystycznych przy wykorzystaniu położenia Parku Krajobrazowego „Lasy Janowskie”. Strategiczne działania mające na celu rozwój gminy Potok Wielki powinny zmierzać w kierunku podniesienia, jakości życia mieszkańców gminy

i stworzenie odpowiedniej bazy dla rozwoju przedsięwzięć związanych z rozwojem turystyki i usług towarzyszących.

Gmina posiada walory przyrodniczo – krajobrazowe i historyczne. Park Krajobrazowy „Lasy Janowskie”, strefa ochronna Parku, duża lesistość gminy oraz obiekty dziedzictwa kulturowego stanowią szanse do rozwoju rekreacji, wypoczynku i turystyki (turystyka objazdowa, turystyka weekendowa, turystyka pobytowa).

Istotna rolę odgrywa rolnictwo, w tym rolnictwo ekologiczne oraz rozwój gospodarstw agroturystycznych. Jednak gmina boryka się z wieloma problemami. Dotyczą one przede wszystkim niedostatecznego rozwoju infrastruktury technicznej oraz niskiej, jakości kapitału ludzkiego. Czynniki te mają wpływ na słabo funkcjonującą gospodarkę, zdominowaną w dużym stopniu przez rozdrobnione i niedochodowe rolnictwo oraz słabo rozwiniętą przedsiębiorczość poza rolniczą. To powoduje, że gospodarka nie jest w stanie zapewnić mieszkańcom wystarczającej liczby miejsc pracy, a więc odpowiedniej sytuacji materialnej i jakości życia mieszkańców.

Wizją rozwoju gminy Potok Wielki jest poprawa życia mieszkańców gminy, natomiast misją jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju gminy. Należy to osiągnąć głównie poprzez poprawę sytuacji materialnej mieszkańców, podniesienie poziomu wykształcenia oraz zapewnienie warunków rozwoju przedsiębiorczości. Dlatego też zostały wyznaczone następujące cele i działania, które gmina ma zamiar zrealizować tj. tworzenie warunków dla rozwoju kultury, sportu i rekreacji.

Turystyka

Turystyka zaczyna odgrywać pewne znaczenie w gospodarce gminy. Świadczy o tym fakt, że z roku na rok zwiększa się liczba atrakcji dla osób przyjeżdżających (np. Święto Karpia). Znajdują się tutaj bardzo dobre tereny do wypoczynku, duża część z nich jest zalesiona co zwiększa możliwości wypoczynku dla osób przyjeżdżających. Miejscowości takie jak Potok Wielki, Maliniec, Osówek, Potoczek to typowe miejsca dla wędkarzy, grzybiarzy i amatorów czarnych jagód. Również w tych miejscowościach na dużą skalę są wykupywane

tereny zwłaszcza z przeznaczeniem na domki letniskowe. Gmina nie posiada jednak atrakcyjnej infrastruktury turystycznej, która jest niezbędnym warunkiem przyciągania turystów.

W granicach gminy znajduje się wiele obiektów zabytkowych lub będących w zainteresowaniu konserwatora ochrony zabytków; jak również wiele pomników przyrody. W gminie rozpoczyna się pieszy szlak turystyczny prowadzący z Potoka Wielkiego do Ujścia. Dodatkowo planowane jest oznakowanie nowych szlaków turystycznych, zarówno pieszych jak i rowerowych obecnie w Potoku Wielkim prosperuje jedno gospodarstwo agroturystyczne z sześcioma miejscami noclegowymi natomiast w całej gminie funkcjonuje ich dziesięć z ponad pięćdziesięcioma miejscami noclegowymi.

Przy Urzędzie Gminy w Potoku Wielkim powstał punkt informacji turystycznej. Gmina jest członkiem lokalnej Grupy Działania „Leśny Krąg”.

Rolnictwo

Gmina Potok Wielki ma typowo rolniczy charakter. Rolnictwo jest główną gałęzią gospodarki gminy. Większość mieszkańców utrzymuje się głównie z gospodarstw rolnych. W gminie prowadzona jest hodowla karpia. Jest 840 ha stawów rybnych. Istnieją trzy większe gospodarstwa rybackie oraz kilkanaście mniejszych gospodarstw zajmuje się hodowlą karpia. Produkują rocznie około 800 ton ryb. Systematycznie rozwija się przemysł drzewny. Na terenie gminy funkcjonuje kilka zakładów związanych m.in. z produkcją mebli.

Miejscowość Potok Wielki na tle całej gminy

Mieszkańcy miejscowości Potoka Wielkiego w zdecydowanej większości utrzymują się z rolnictwa. W sferze produkcji rolnej przeważają rodzinne gospodarstwa rolne. Nielicznie występują gospodarstwa wielkoobszarowe. Obserwuje się tendencję do tworzenia gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych.

Część mieszkańców wsi trudni się pracą najemną w przemyśle, część zatrudniona jest w słabo rozwiniętej miejscowej sferze zakładów usługowych,

niektórzy znaleźli samo zatrudnienie tworząc swoje własne, jednostkowe firmy. Istnieje kilka zakładów usługowych, punktów handlowych, firma transportowa, zakład betoniarski „Parkan”, apteka, gabinet lekarski, gabinet stomatologiczny, gabinet weterynaryjny”.

Wyróżnia się tu teren wokół Gminnego Ośrodka Kultury, który skupia się na pracy z młodzieżą zapewniając im miejsce spędzenia wolnego czasu, oraz rozwój ich zainteresowań. Instytucja promuje swoich lokalnych twórców ludowych, oraz zespół śpiewaczy "STANIANKI". Prowadzone są grupy wokalne, organizowane konkursy plastyczne, recytatorskie, przedstawienia, recitale oraz uroczystości okolicznościowe. Zakup estrady mobilnej, oraz sprzętu muzycznego zapewnił placówce realizację imprez plenerowych.

Istotną rolę pełni także Zespół Szkół w Potoku Wielkim, który posiada bogate zaplecze dydaktyczne, historyczne i kulturowe:

- Przy szkole istnieje boisko wielofunkcyjne, zawierające pełnowymiarowe boisko do gry w siatkówkę, koszykówkę oraz piłkę ręczną.
- Szkoła posiada nowoczesną pracownię komputerową wraz z dostępem do stałego łącza internetowego.
- Centrum Multimedialne oraz tablice interaktywne.
- Szkoła brała udział w projekcie „Bądź niezawodny” w latach 2010/2011.
- Kulturowe głębokie tradycje związane z Dniem Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej – sadzenie drzewek dębowych.

4. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

Analiza SWOT

Podczas sporządzania „Planu Odnowy Miejscowości Potok Wielki” określone zostały m.in. czynniki decydujące o możliwości realizacji priorytetów, tzw. mocne strony i szanse oraz bariery w realizacji tych priorytetów, tzw. słabe strony i zagrożenia.

Mocne strony:

- Aktywnie działający miejscowi liderzy;
- Istnienie terenów do zagospodarowania;
- Korzystne warunki demograficzne (potencjał ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym);
- Aktywność mieszkańców i ich potencjał intelektualny i gospodarczy;
- Walory przyrodnicze;
- Przeświadczenie mieszkańców miejscowości i samorządu gminy o konieczności planowego rozwoju społecznego i gospodarczego;
- Istniejące zabytki;
- Istnienie wielofunkcyjnego boiska przy Zespole Szkół w Potoku Wielkim.

Słabe strony:

- Słabe tempo realizacji infrastruktury technicznej;
- Niedostateczny rozwój turystyki (agroturystyki);
- Niska świadomość mieszkańców o potrzebie ochrony środowiska naturalnego;
- Brak infrastruktury turystycznej i urządzeń rekreacyjnych;
- Brak szerokiej oferty w zakresie wymiany doświadczeń i kontaktów w sferze kultury, turystyki i gospodarki.

Szanse

- Środki z Unii europejskiej,
- Programy pomocowe,
- Stabilizacja ekonomiczna kraju,
- Promocja gminy i miejscowości, jej pozytywny wizerunek,

Zagrożenia

- Niestabilny system podatkowy,

- Niesprawne finanse publiczne,
- Niewłaściwa polityka rolna,
- Bezrobocie w regionie.

5. Strategiczne kierunki rozwoju miejscowości

Metoda opracowania Planu Odnowy

Koncepcja Planu Odnowy jest ukoronowaniem rozmów i dyskusji prowadzonych przez przedstawicieli społeczności lokalnej Potoka Wielkiego z władzami gminy. Na podstawie wyników rozmów i obserwacji środowiska lokalnego, określone zostały ważne obszary problemowe oraz preferencje rozwojowe wynikające z istniejących uwarunkowań.

Horyzont czasowy realizacji Planu Odnowy

Plan Odnowy obejmuje cele i priorytety, których realizacja wykracza poza obecnie obowiązującą perspektywę finansową Unii Europejskiej (tj. do roku 2013) i obejmuje okres do roku 2021. Dodatkowo Plan Odnowy Miejscowości zawiera inwestycje planowane do realizacji, na co najmniej 7 lat. Niniejszy dokument jest dokumentem średniookresowym i obejmuje lata 2014-2021.

Priorytety rozwoju miejscowości Potok Wielki

Priorytetami rozwojowymi dla miejscowości Potok Wielki są:

- Modernizacja dróg w sołectwie.
- Kształtowanie i zagospodarowanie centrum miejscowości.
- Modernizacja i wyposażenie obiektów publicznych oraz tworzenie infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej.
- Poprawa jakości i dostępności usług dostępu do Internetu.

Działania strategiczne

- Organizacja imprez kulturalnych i rekreacyjno-sportowych na terenie gminy,

- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w gminie,
- Modernizacja niezbędnej infrastruktury kulturowej np. GOK, doposażenie w niezbędny sprzęt,
- Dbalność o zasoby dziedzictwa kulturowego gminy,
- Wspieranie i promocja działań o charakterze kulturowym, sportowym i rekreacyjnym,

Finansowanie

Źródłem finansowania zadań w ramach Planu Odnowy Miejscowości Potok Wielki będą:

- Budżet Gminy Potok Wielki,
- Pozabudżetowe środki pomocowe, w tym głównie fundusze strukturalne.

6. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć

Plan Odnowy miejscowości Potok Wielki obejmuje szereg zadań, których realizacja warunkuje właściwe ukształtowanie centrum Potoka Wielkiego oraz zapewni ochronę wartości regionalnych, przyczyni się do odnowy zasobów zabytkowych, wartości historycznych i kulturalnych.

Dla harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego wsi Potok Wielki istnieje potrzeba stworzenia ukształtowanego i prężnego centrum, jako miejsca aktywizacji potrzeb kulturalnych i społecznych w skali wsi i gminy.

Tabela 3. Harmonogram realizacji najważniejszych inwestycji planowanych w ramach Planu Odnowy

Nazwa zadania										Kwota
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Kształtowanie atrakcyjnej przestrzeni centrum miejscowości Potok Wielki – poprzez zagospodarowanie placu i zieleni										250 000 zł

Remont i doposażenie „Gminnego Ośrodka Kultury” w Potoku Wielkim										300 000 zł
Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Potoku Wielkim										2 000 000 zł
Zagospodarowanie terenów po Gminnej Spółdzielni w Potoku Wielkim										2 000 000 zł
Odbudowa infrastruktury komunikacyjnej w kierunku cmentarza parafialnego (od strony wysypiska śmieci oraz od strony miejscowości Potok-Stany Kolonia										700 000 zł
Budowa centrum sportowo-rekreacyjnego w Potoku Wielkim										3 000 000 zł
Budowa placu zabaw przy Zespole Szkół w Potoku Wielkim										100 000 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Miejscowość Potok Wielki ma duże znaczenie w życiu kulturalnym i gospodarczym gminy. Jest to miejsce, gdzie tradycja styka się ze współczesnymi potrzebami i oczekiwaniami społeczności wiejskiej.

Wśród inwestycji planowanych do realizacji w latach 2014-2021 kluczową dla gminy Potok Wielki jest operacja pn. „Kształtowanie atrakcyjnej przestrzeni centrum miejscowości Potok Wielki – poprzez zagospodarowanie placu i zieleni”. Jej celem jest kształtowanie przestrzeni centrum miejscowości Potok Wielki aby zaspokoić potrzeby mieszkańców. Ponadto plac będzie miał wpływ na podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości i jakości życia jej mieszkańców. Niewątpliwie plac służyć będzie nawiązywaniu kontaktów społecznych jako miejsce organizacji uroczystości gminnych i kościelnych oraz festynów.

Zdjęcie 1: Teren zaplanowany do remontu

Źródło: Marian Ślusarz Gmina Potok Wielki

Zdjęcie 2: Teren zaplanowany do remontu

Źródło: Marian Ślusarz Gmina Potok Wielki

Zakres rzeczowy projektu m.in. obejmuje:

- przebudowę chodników,
- utwardzenie oraz zagospodarowanie placu,
- zagospodarowanie terenu przy rzece Stanianka,

- zagospodarowanie zieleni,

Całkowity koszt realizacji ww. zadania wyniesie ok. 250 000 zł. Projekt realizowany będzie w latach 2014-2015. Dzięki tej inwestycji powstanie miejsce, gdzie społeczność miejscowości Potok Wielki będzie mogła się spotykać. Realizacja inwestycji poprawi wizerunek wsi podniesie jej atrakcyjność i bezpieczeństwo. Wzmocni też poczucie wspólnoty i tożsamości społeczności wiejskiej. Wzrośnie atrakcyjność turystyczna wsi Potok Wielki i innych okolicznych miejscowości. Podjęte działania przyczynią się również do podniesienia standardu życia, pracy i wypoczynku na wsi.

Ponadto w ramach Planu zaplanowano realizację następujących inwestycji:

- remont i doposażenie „Gminnego Ośrodka Kultury”,
- budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Potoku Wielkim,
- zagospodarowanie terenów po Gminnej Spółdzielni,
- odbudowa infrastruktury komunikacyjnej w kierunku cmentarza parafialnego (od strony wysypiska śmieci oraz od strony miejscowości Potok-Stany Kolonia),
- budowa centrum sportowo-rekreacyjnego w Potoku Wielkim,
- budowa placu zabaw przy Zespole Szkół w Potoku Wielkim,
- budowa chodników przy drodze gminnej Wola Potocka – Potok Wielki – Potok Stany,
- budowa infrastruktury turystycznej (oznakowanie tras).
- utworzenie ścieżki dydaktyczno-historycznej na trasie do Zespołu Szkół w Potoku Wielkim – Kościół wp. Mikołaja – Gminny Ośrodek Kultury,
- rewitalizację drogi gminnej nr 108711L Potok Wielki – Potok II – Osinki poprzez odtworzenie urządzeń odwadniających,
- remont chodnika przy drodze powiatowej Trzydnik-Potoczek,
- rekultywacja wysypiska śmieci.

7. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców

Miejszem o istotnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców są budynki po Gminnej Spółdzielni w miejscowości Potok Wielki oraz tereny w ich otoczeniu. Miejszem wyjątkowym dla mieszkańców są tereny wokół Gminnego Ośrodka Kultury. Zagospodarowanie placu i wykonanie zieleni oraz zagospodarowanie terenu przy rzece – to inwestycja (projekt pt. *Kształtowanie atrakcyjnej przestrzeni centrum miejscowości Potok Wielki – poprzez zagospodarowanie placu i zieleni*), która wpłynie na atrakcyjność tych terenów oraz przyczynią się do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej. Estetyka terenu i komfort mieszkańców zostanie podniesiony dzięki zagospodarowaniu zieleni.

Obiekty szkolne na terenie miejscowości to Zespół Szkół (szkoła podstawowa i gimnazjum), które ze względu na charakter i funkcje, jakie pełnią mają również szczególne znaczenie dla rozwoju miejscowości Potok Wielki i jakości życia jego mieszkańców.

Przewodniczący Rady Gminy
Potok Wielki

Dariusz Wojciechowski